Stichting Toegankelijk Bergen op Zoom

secretariaat: [redacted] Bergen op Zoom
telefoon: [redacted]
email: secretaris@toegankelijkbergenopzoom.nl
website: www.toegankelijkbergenopzoom.nl

Rondetafelgesprek voortgang Toekomstvisie Binnenstad

4 april 2024

Inleiding

Stichting Toegankelijk sprak eerder in een bijeenkomst 'beeldvorming' in over het "Toekomstbeeld Binnenstad". Nu er een rondetafelgesprek plaatsvindt, is het gewenst een aantal aspecten (opnieuw) aan de orde te stellen en eens terug te blikken wat er ondertussen gebeurd is.
Het thema 'toegankelijkheid' is niet onbelangrijk. Het begrip toegankelijkheid betreft niet alleen een aangename en veilige bereikbaarheid van een bestemming, maar ook de toegankelijkheid van de bestemming zelf. Voor ALLE voetgangers is toegankelijkheid belangrijk!

Veel mensen voelen zich niet welkom in de binnenstad

1. De ligging en het aantal gehandicaptenparkeerplaatsen in relatie tot het beleid is niet afdoende.
2. De 'loop'trajecten in de (brede) winkelstraten zijn onaangenaam.
3. Gevelterrassen op de Grote Markt zijn niet toegankelijk voor rolstoelgebruikers. Dus ook de horecaondernemingen zelf zijn niet toegankelijk.
4. Een aantal terrassen is voor rolstoel- en rollatorgebruikers en mensen die minder goed ter been zijn, niet toegankelijk vanwege het gekozen terrasmeubilair
5. Er zijn nauwelijks gehandicaptentoiletten die bereikbaar zijn.

Treurig

Bergen op Zoom zegt inclusie hoog in het vaandel te hebben. Dat is niet gebleken de laatste jaren, integendeel. Bergen op Zoom tekende in 2020 het manifest 'Iedereen doet mee'. Toch werd het parkeerbeleid gehandicapten in 2021 ondoordacht, ongunstig gewijzigd. Verder werd in maart 2023 in de APV een terrassenbeleid voor winkelstraten opgenomen waarin de belangen van rolstoelgebruikers, rollatorgebruikers en mensen die minder goed ter been zijn, niet meegewogen werden.
Het structureel niet handhaven van afspraken/regels door de gemeente en het collectief van ondernemers maakt duidelijk dat 'NIET iedereen mee kan doen'.
Naar aanleiding van de aanpassing van artikel 1 van de grondwet (feb. 2023), nam de gemeenteraad eind maart 2023 een motie antidiscriminatie aan.

Gehandicapten parkeren

Met Bergen op Zoom vergelijkbare gemeenten hebben het volgende beleid.

Lang niet iedere houder van een gehandicaptenparkeerkaart heeft een parkeerplaats met grotere afmetingen nodig. Om het aantal grotere parkeerplaatsen te beperken zijn in die gemeenten de reguliere parkeerplaatsen gratis voor mensen met een gehandicaptenparkeerkaart die de grotere parkeerplaatsen niet nodig hebben. Daarmee blijft de autoparkeercapaciteit voor alle bezoekers optimaal en hoeft er niet extra geïnvesteerd worden in meer grotere gehandicaptenparkeerplaatsen.

Bergen op Zoom had tot 2021 hetzelfde beleid. Vanaf 1 januari 2021 echter moeten mensen met een gehandicaptenparkeerkaart gaan betalen voor de reguliere parkeerplaatsen. De grote gehandicaptenparkeerplaatsen blijven gratis. Dit heeft ongewenste gevolgen.

Mensen met een gehandicaptenparkeerkaart die de grotere parkeerplaatsen niet nodig hebben, gaan toch parkeren op die grotere gehandicaptenparkeerplaatsen omdat die gratis zijn. Dat betekent indirect dat er te weinig grotere gehandicaptenparkeerplaatsen zijn. Houders van gehandicaptenparkeerkaarten zijn als het ware elkaars concurrent geworden. Je zal maar een grotere gehandicaptenparkeerplaats nodig hebben.

Mensen met een gehandicaptenparkeerkaart uit andere gemeenten worden regelmatig bekeurd omdat ze veronderstellen dat de reguliere plekken gratis zijn, zoals in de meeste vergelijkbare gemeenten het geval is.

Commentaar

Beleid gehandicapten parkeren is feitelijk een landelijke en zelfs een Europese kwestie. Onbegrijpelijk dat iedere gemeente er een eigen invulling aan kan geven en nog minder begrijpelijk dat Bergen op Zoom afwijkt van de meeste vergelijkbare gemeenten.

De gemeente Bergen op Zoom heeft niet in beeld hoeveel mensen met een gehandicaptenparkeerkaart ongewenst gebruik maken van de grote gehandicapten parkeerplaatsen. De gehandicaptenparkeerkaarten zijn niet gekoppeld aan een kenteken.

De 'loop'trajecten in de (brede) winkelstraten zijn onaangenaam

Place to reach

Voor een beleefgebied is voorafgaand aan 'Place to be' het aspect 'Place to reach' zeer belangrijk. Voor de beleving van een persoon wil dat zeggen dat een bestemming allereerst aangenaam en veilig bereikt moet kunnen worden.

Aangename en veilige bereikbaarheid

Wat is aangename en veilige bereikbaarheid voor verschillende groepen bezoekers? Voor bezoekers onderscheiden we de volgende groepen:

1. Mensen met kinderen
2. Kinderen
3. Mensen met een kinderwagen
4. Mensen, vaak ouderen, die iets minder goed ter been zijn
5. Rolstoelgebruikers
6. Rollatorgebruikers
7. Mensen met een visuele beperking
8. Alle andere mensen

In de notitie "Aangenaam bereikbaar" wordt uiteengezet dat bereikbaarheid bepaald wordt door twee componenten:

- Nabijheid bestemming t.o.v. de aankomstlocatie
- De (verkeers)veiligheid en een aangename begaanbaarheid op het traject aankomstlocatie-bestemming

Voor mensen uit de groepen 3 t/m 7 is een vlakke obstakelvrije strook met een breedte van minstens 120 cm gewenst om zich aangenaam te kunnen verplaatsen. Voor mensen uit groep 7 die een taststok gebruiken is tevens een natuurlijke gidslijn nodig (trottoirband of goot)

In brede winkelstraten zoals de Zuivelstraat en de Wouwsestraat zijn obstakelvrije vlakke loopstroken aan beide zijden van de straat mogelijk. In smalle winkelstraten zoals de Kremerstraat en de Kortemeestraat is dat niet het geval. Een minder hobbelige rijloper in die straten kan in de toekomst een oplossing zijn.

Commentaar

Zowel de gemeente als de gezamenlijk verantwoordelijke ondernemers zijn niet in staat de regels uit de APV te handhaven. Dat betreft zowel de terrasvergunningen als de regels uitstallingen en reclame-uitingen.

Gevelterrassen Grote Markt

Geen van de gevelterrassen Grote Markt is zelfstandig bereikbaar voor rolstoelgebruikers en lastig bereikbaar voor mensen die minder goed ter been zijn.

Hoofdoorzaak

Toen in 2002 de Grote Markt werd heringericht en feitelijk al voor een groot deel was ingericht werd afwijkend van het herinrichtingsplan na een nadrukkelijke lobby van BOB/MGH toegestaan dat de gevelterrassen dieper mochten worden. De vlakke vrije loopstroken van 120 cm breed op het hoger gelegen trottoir verdwenen daardoor.

Vervolgontwikkelingen

Sinds 2002 is het aantal gevelterrassen aanzienlijk uitgebreid, in het bijzonder aan de westzijde van de Grote Markt. Ook daar ontstonden terrassen tot ongeveer aan de trottoirband.

In de loop van de tijd is het terrasseizoen in tijd flink opgerekt. Dat betekent dat de horecaondernemingen zelf nu bijna het gehele jaar nauwelijks toegankelijk zijn.

Gevolgen

Vanaf het plein was het niet meer mogelijk dat rolstoelgebruikers zelfstandig een gevelterras konden bereiken.

Alle voetgangers werden feitelijk verbannen naar de hobbelige bestrating van het plein.

Commentaar

Het gemeentebestuur nam destijds het besluit, maar verzuimde de ongewenste implicaties ervan op te lossen.

Gehandicaptentoiletten

In de binnenstad van Bergen op Zoom zijn er nauwelijks bruikbare en bereikbare gehandicaptentoiletten

Op de Grote Markt zijn de horecaondernemingen niet snel en zelfstandig bereikbaar voor rolstoelgebruikers. Ook al is er een gehandicaptentoilet aanwezig, dan is die niet bruikbaar.

In de Sint Annastraat was ooit een fietsenstalling waarin een openbaar gehandicaptentoilet beschikbaar was.

De enige horecaonderneming met een gehandicaptentoilet is de Gouverneur (alle lof daarvoor). Echter de bereikbaarheid van de Gouverneur wordt ernstig belemmerd door de geparkeerde bezorgscooters van Showboat.

Ongeschikt terrasmeubilair

Sinds enige jaren wordt er terrasmeubilair gebruikt dat verre van vriendelijk en bruikbaar is voor rolstoelgebruikers en mensen met een bewegingsbeperking (vaak ouderen). Voorbeelden:

- Picknicktafels bij de ijssalon in de Wouwsestraat
- Hoge banken bij ander ondernemingen